

YÖNETMELİK

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında:

**65 YAŞINI DOLDURMUŞ MUHTAÇ, GÜÇSÜZ VE KİMSESİZ TÜRK
VATANDAŞLARI İLE ÖZÜRLÜ VE MUHTAÇ TÜRK
VATANDAŞLARINA AYLIK BAĞLANMASI
HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda belirtilen aylıklardan yararlanabileceklerin başvuru şekli, hak sahipliğinin tespiti, kontrolü ve aylıkların ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 65 yaşını doldurmuş, kanunen bakmakla yükümlü kimsesi bulunmayan, sosyal güvenlik kurumlarından her ne ad altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlanmayan, nafaka bağlanmamış veya bağlanması mümkün olmayan, mahkeme kararıyla veya doğrudan mevzuat gereği bağlanmış herhangi bir devamlı gelire sahip bulunmayan ve 2022 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutardan daha az geliri olan Türk vatandaşlarını,

b) 65 yaşını doldurmamış olmakla birlikte, özürlü olduklarını yetkili hastanelerden alacakları özürlü sağlık kurulu raporu ile kanıtlayan, toplam özür oranı % 40 ile % 69 arasında olan, 18 yaşını doldurmuş ve herhangi bir işe yerleştirelememiş olan özürlülerden; kanunen bakmakla yükümlü kimsesi bulunmayan, sosyal güvenlik kurumlarından her ne ad altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlanmayan, nafaka bağlanmamış veya bağlanması mümkün olmayan, mahkeme kararıyla veya doğrudan mevzuat gereği bağlanmış herhangi bir devamlı gelire sahip bulunmayan ve her türlü gelirleri toplamının aylık ortalaması itibarıyla 2022 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutardan daha az geliri olanları,

c) Başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek derecede özürlü olduklarını yetkili hastanelerden alacakları özürlü sağlık kurulu raporu ile kanıtlayan, toplam özür oranı % 70 ve üzerinde olan, 18 yaşını doldurmuş bulunan özürlülerden; kanunen bakmakla yükümlü kimsesi bulunmayan, sosyal güvenlik kurumlarından her ne ad altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlanmayan, nafaka bağlanmamış veya bağlanması mümkün olmayan, mahkeme kararıyla veya doğrudan mevzuat gereği bağlanmış herhangi bir devamlı gelire sahip bulunmayan ve her türlü gelirleri toplamının aylık ortalaması itibarıyla 2022 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutardan daha az geliri olanları,

ç) Sosyal güvenlik kurumlarından her ne ad altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlanmadığı, nafaka bağlanmadığı veya bağlanması mümkün olmadığı gibi, mahkeme kararıyla veya doğrudan mevzuat gereği bağlanmış herhangi bir devamlı gelire sahip bulunmadığı ve her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirleri toplamının aylık ortalamasına göre 2022 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutardan daha az geliri olduğu halde; kanunen bakmakla yükümlü olduğu ve fiilen bakımını gerçekleştirdiği, toplam özür oranı %40 ve üzerinde olduğu gibi 18 yaşını da tamamlamamış durumda özürlü yakını olanları,

d) Sosyal güvenlik kurumlarından yetim olarak aylık veya gelir almakta olan çocuklardan özürlü olanların aldıkları aylık veya gelir toplamı tutarları toplam özür oranlarına göre bu Yönetmelik kapsamında ödenecek olan aylık tutarından düşük olanları,

kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) 2022 modülü: Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Bilgi Sistemindeki 2022 sayılı Kanuna ilişkin iş ve işlemlerin yürütüldüğü modülü,

b) Bakanlık: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığını,

c) Genel Müdürlük: Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünü,

ç) Kanunen bakmakla yükümlü kimsesi bulunmayan: 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 364 üncü maddesine göre tespit edilecek hiçbir yakını bulunmayan veya bu kapsamdaki bir veya birden fazla yakınından toplam olarak, 2022 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen tutara eşit veya daha fazla tutarda

- nafaka almayan veya alması mümkün olmayanları,
- d) Mütevellî Heyeti: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının karar organını,
- e) Nafaka yükümlüsü: 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 364 üncü maddesinde ifade edilen altsoy, üstsoy ve refah durumlarına göre kardeşlerini,
- f) Özürlü sağlık kurulu raporu: 3/7/2009 tarihli ve 27277 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2022 sayılı Kanun Kapsamında Aylık Alan Özürlülere Sağlık Kurulu Raporu Vermeye Yetkili Hastanelerin Belirlenmesi ile Sağlık Raporlarının Alınmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre alınan raporu,
- g) Puanlama formülü: Bakanlık tarafından geliştirilen, kişilerin harcamaları, gelirleri ve servetleri dikkate alınarak gelirlerine ulaşmada kullanılan formülü,
- ğ) Sistem: Bakanlık tarafından geliştirilen, vatandaşların sosyal yardım için başvurularından hak sahipliğinin belirlenmesi ve ilgili yardım ya da desteğin teslimine kadar bütün süreçlerini içeren, karar destek sistemi niteliğinde çevrimiçi olarak çalışan e-devlet uygulaması olan Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Bilgi Sistemini,
- h) Vakıf: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarını,
- ı) Yaşlı: 65 yaşını doldurmuş olanları,
- i) Yetkili hastane: 2022 sayılı Kanun Kapsamında Aylık Alan Özürlülere Sağlık Kurulu Raporu Vermeye Yetkili Hastanelerin Belirlenmesi ile Sağlık Raporlarının Alınmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte belirtilen sağlık kuruluşlarını,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Başvuru, Ön İnceleme ve Sosyal İnceleme

Başvuru ve ön inceleme

MADDE 5 – (1) 2022 sayılı Kanun uyarınca bağlanacak aylıklara ilişkin başvurular, kişilerin adrese dayalı nüfus kayıt sisteminde kayıtlı ikametgâhının bulunduğu Vakfa yapılır.

(2) Başvuruların şahsen ve yazılı olması esas olmakla birlikte başvuru işleminin kanunî temsilciler tarafından yapılması hâlinde mahkemeden alınmış karar örneği, vekil tarafından başvuru yapılması hâlinde vekâletname örneği başvuru formuna eklenir.

(3) 2022 sayılı Kanun uyarınca bağlanacak aylıklara ilişkin olarak Vakıflar tarafından yapılacak tüm iş ve işlemler sistem üzerinden 2022 modülü kullanılarak gerçekleştirilir.

(4) Başvuru sırasında başvuran tarafından EK-1’de yer alan Aylık Başvuru Formu imzalanır.

(5) Yaşlılık aylığı başvurularında, herhangi bir belge talep edilmemesi esastır. Özürlüler ve 18 yaş altı özürlü yakını bulunanlar için bağlanacak aylık başvurusu sırasında aşağıdaki belgeler istenir.

a) Özürlü ve başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek derecede özürlü aylığı başvurularında, özürlü sağlık kurulu raporunun aslı ya da noter/hastane başhekimliği tarafından onaylı sureti veya Sağlık Bakanlığı veri tabanından elektronik olarak paylaşılan rapor bilgileri kabul edilir. Bununla birlikte özürlü sağlık kurulu raporu suretlerine Vakıf Müdürlerince, aslının ibraz edilmesi kaydıyla “aslı gibidir” onayı verilir.

b) 18 yaş altı özürlü yakını aylığı başvurularında; özürlü sağlık kurulu raporunun yanında, kanunî velisinin olmadığı durumlarda atanmış vasilere ilişkin mahkemece verilmiş vesayet kararının aslı ya da noter tarafından onaylı sureti istenir. Bununla birlikte vesayet kararı suretlerine Vakıf Müdürlerince, aslının ibraz edilmesi kaydıyla “aslı gibidir” onayı verilir.

(6) Eksik belge ile yapılan başvurular kabul edilmez ve aylık başvurusu belgelerin tamamlanmasını müteakip sisteme işlenir.

(7) Başvuruda bulunan kişilere EK-1’de yer alan Başvuru Alındı Belgesi verilir.

(8) Başvuruda bulunan kişilerden gelir durumlarının tespiti için belge istenmemesi esastır.

(9) Özürlü olarak başvuruda bulunan vatandaşlara ücretsiz özürlü sağlık kurulu raporu uygulamasından faydalanabilmeleri için Vakıf Müdürü tarafından imzalanan sevk kâğıdı verilir.

(10) 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında başvuruda bulunanların Türkiye İş Kurumuna başvuruları sistem aracılığıyla yapılır.

Sosyal inceleme

MADDE 6 – (1) Sosyal inceleme, hane ziyareti ve çevre araştırmasından elde edilen bilgilerden oluşur.

(2) Sosyal inceleme; başvuru formunda beyan edilen bilgiler ile merkezi veri tabanlarından yapılan sorgulamalar doğrultusunda elde edilen bilgilerin doğrulanması ve hanenin genel durumunun mahallinde tespit edilmesi amacıyla, Vakıf personeli tarafından başvuruda bulunanın ikametgâhına ve çevresine gidilmek ve hane ziyaret bilgi formu doldurulmak suretiyle gerçekleştirilir.

(3) Aylık almaya hak kazanan kişilerin sosyal incelemeleri her yıl yenilenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Değerlendirme, Karar ve Ödeme

Değerlendirme

MADDE 7 – (1) 2022 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen gösterge rakamının Devlet memurlarının aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpılmasından bulunacak tutardan daha az geliri olanlar, 2022 sayılı Kanunun uygulanmasında muhtaç sayılır. 2022 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen gösterge rakamının, yılı merkezi

yönetim bütçe kanununda farklı olarak tespit edilmiş olması halinde muhtaçlığa esas tutar, bütçe kanunundaki gösterge rakamı esas alınarak hesaplanır.

(2) 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentleri kapsamında, sistem üzerinden yapılan sorgulamalar ve sosyal incelemeden elde edilen verilere göre;

a) Hangi ad altında olursa olsun sosyal güvenlik kurumlarından bir gelir veya aylık hakkından faydalananlar ile isteğe bağlı prim ödeyenler dahil olmak üzere sosyal güvenlik kurumlarına uzun vadeli sigorta kolları kapsamında sigortalı olmayı gerektirecek şekilde bir işte çalışanlar,

b) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılanlar,

c) Muhtaçlık sınırına eşit veya üzerinde nafaka bağlanmış veya bağlanması mümkün olanlar,

ç) Muhtaçlık sınırına eşit veya üzerinde mahkeme kararıyla veya bir mevzuat gereği bağlanmış devamlı bir geliri bulunanlar,

d) Herhangi bir şekilde muhtaçlık sınırına eşit veya üzerinde devamlı gelir sağlayan ya da sağlaması mümkün olanlar,

e) Kamu veya özel kurum ve kuruluşlarda iae ve ibateleri dâhil olmak üzere sürekli bakımı yapılan veya yaptırılanlar,

f) Malları ve gelirleri devredilerek bir sözleşmeyle gerçek veya tüzel kişilerce kendilerine bakılanlar, aylığa hak kazanamaz.

(3) Kişinin bakmakla yükümlü olunan kişi statüsünde sağlık güvencesine sahip olması veya aynı hanede sosyal güvenceye sahip bireylerin bulunması durumları aylığa hak kazanılmasında tek başına engel teşkil etmeyip bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen muhtaçlık ölçütü dikkate alınmak suretiyle işlem tesis edilir.

(4) 18 yaşından küçük özürü yakınlarına aylık bağlanabilmesi için fiilen bakım ilişkisinin gerçekleşmesi ve bakıcı ile bakılan kişinin aynı hanede ikamet etmesi şartları aranır.

(5) Kişinin yaşlı veya özürü aylığı alması, fiilen bakımını üstleneceği özürü yakını bulunması durumunda 18 yaş altı özürü yakını aylığı bağlanmasına engel teşkil etmez.

(6) Kişinin 2 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilenlerin vasisi olması, kişiye ayrıca aylık bağlanmasına engel teşkil etmez.

(7) Aylığa hak kazanma durumları uygun olanların muhtaçlığı, puanlama formülü ile belirlenir.

(8) Değerlendirmeler sonucu hane içinde kişi başına düşen geliri muhtaçlık sınırının altında olanlara aylık bağlanır.

Karar

MADDE 8 – (1) 2022 sayılı Kanun kapsamındaki aylıklara ilişkin tüm iş ve işlemler, başvuru tarihinden itibaren en geç bir ay içinde tamamlanır.

(2) Mütevelli Heyetinin kararları sistem üzerinden 2022 modülü kullanılarak Genel Müdürlüğe gönderilir. Ayrıca yazışma yapılmaz. Ancak Genel Müdürlük, gerektiğinde aylık bağlanmaya esas belgelerin Vakıf Başkanı onaylı suretlerini istemeye yetkilidir.

(3) Vakıf Mütevelli Heyeti verdiği kararların, 2022 sayılı Kanun ve bu Yönetmelikte belirtilen hükümlerle, 2022 modülünden ve sosyal incelemeden elde ettiği bilgilere uygun olmasından sorumludur.

Ödeme

MADDE 9 – (1) Mütevelli Heyeti kararı ile muhtaçlığı tespit edilerek aylık bağlanan kişilerin aylığa hak kazandıkları tarih, başvuru tarihini takip eden aybaşıdır.

(2) Aylığa hak kazanma başlangıç tarihinden ilk aylık ödemesinin yapıldığı ödeme dönemine kadar olan aylık hakları için, aylığın bağlandığı tarihi takip eden ilk ödeme döneminde defaten ödeme yapılır.

(3) Aylıkların ödeme gün ve dönemleri Genel Müdürlük tarafından belirlenir. Belirlenen gün ve dönemlerde ödemeler; hak sahiplerinin kendilerine veya durumlarına göre vekillerine, vasilerine, kayyumlarına veya velilerine peşin olarak yapılır.

(4) Aylık türlerine göre,

a) Yaşlılık aylığı: 2022 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunan tutarda,

b) Özürü ve 18 yaş altı özürü yakını aylığı: 2022 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunan tutarın %200'ü tutarında,

c) Başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek derecede özürü aylığı: 2022 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunan tutarın %300'ü tutarında,

ödeme yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Karar Sonrası İşlemler, Aylıkların Durdurulması ve Kesilmesi

Karar sonrası işlemler

MADDE 10 – (1) Aylık bağlama işlemi tamamlananlara ait bilgiler, 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin üç numaralı alt bendine göre genel sağlık sigortası kapsamına alınmaları amacıyla Genel

Müdürlük tarafından sistem üzerinden Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilir ve bu bildirim sonrasında ilgililer genel sağlık sigortalısı olarak Sosyal Güvenlik Kurumunca tescil olunurlar. Aylıkları durdurulan veya aylıkları kesilenler de aynı yöntemle Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilir.

(2) Her yıl yapılacak olan sosyal inceleme ve merkezi veri tabanlarından elde edilen bilgiler doğrultusunda durumu değiştiği tespit edilenlerin muhtaçlığı Mütevelli Heyetince tekrar değerlendirilir. Değerlendirme sonucu durumları bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmadığı tespit edilenlerin aylıkları kesilir.

(3) Mütevelli Heyeti kararlarına ilişkin itirazlar ilgili Vakfa yapılır.

Aylıkların durdurulması ve kesilmesi

MADDE 11 – (1) Yaşlılık aylığı ve özürlü aylıkları, aşağıda belirtilen hallerde geçici olarak durdurulur.

a) Aylık almakta iken ikametgâhını başka Vakfın görev alanına girecek şekilde değiştirenlerin aylıkları geçici olarak durdurulur. Kişilerin bir yıl içinde yeni ikametgâhlarındaki ilgili Vakfa başvurmaları gerekmekte olup muhtaçlığının devam ettiğinin Mütevelli Heyeti tarafından tespiti halinde aylıkları durdurulduğu tarihten itibaren yeniden başlatılarak hak ettiği aylıklar takip eden ilk ödeme döneminde ödenir.

b) Süreli raporu bulunanlar için, raporun Sağlık Bakanlığı veri tabanından temin edilemediği durumlarda, rapor süresi dolmasına rağmen yeni raporunu Vakfa teslim etmeyenlerin aylıkları geçici olarak durdurulur. Rapor süresinin dolum tarihinden itibaren bir yıl içinde yeni rapor getirilmesi halinde geçici olarak durdurulmuş olan aylıklar, durdurulduğu tarihten itibaren yeniden başlatılarak takip eden ilk ödeme döneminde ödenir.

(2) Yaşlılık aylığı ve özürlü aylıkları, aşağıda belirtilen hallerde kesilir.

a) Ölüm.

b) Feragat.

c) 18 yaş altı özürlü yakını aylığı alanlar için özürünün 18 yaşını doldurması.

ç) 18 yaş altı özürlü yakını aylığı alanlar için bakıcı ile bakılanın aynı hanede ikamet etmediğinin, aynı hanede ikamet etse dahi fiili bakımın gerçekleşmediğinin ve aylığın özürlü için kullanılmadığının tespit edilmesi.

d) Türk vatandaşlığından çıkarılma, Türk vatandaşlığı muhafaza edilmeksizin yabancı memleket uyuşuna girilmesi.

e) Süreli raporu bulunanlar için rapor süresi dolmasına rağmen yeni raporun bir yıl içinde Vakfa teslim edilmemesi.

f) Aylık almakta iken ikametgâhını başka Vakfın görev alanına girecek şekilde değiştirenler için bir yıl içinde yeni ikametgâhlarındaki Vakfa başvurulmaması.

g) Aylığın bir yıl boyunca aralıksız olarak alınmaması.

ğ) 7 nci maddenin ikinci fıkrasının (a), (b), (ç), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen sebeplerle ya da muhtaçlık sınırına eşit veya üzerinde nafaka almakta olması veya gelir elde etmekte olması sebepleriyle aylık bağlanması koşullarının kaybedilmesi.

h) Muhtaçlık sınırına eşit veya üzerinde gelir elde edebilecek olması veya nafaka alabilecek olması ya da başka sebeplerle muhtaçlık halinin ortadan kalktığına tespit edilmesi.

(3) İkinci fıkranın;

a) (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılanların aylıkları, aylığın kesilmesini gerektiren durumun gerçekleştiği,

b) (ç) bendinde belirtilenlerin aylıkları, tespitin yapıldığı,

c) (e) ve (f) bentleri kapsamına girenlerin aylıkları, bir yıllık sürenin sona erdiği,

ç) (g) bendi kapsamına girenlerin aylıkları, aylığın ilk defa alınmadığı,

d) (ğ) bendi kapsamına girenlerin aylıkları, aylık bağlanması koşullarının kaybedildiği,

e) (h) bendi kapsamına girenlerin aylıkları, muhtaçlığın ortadan kalktığına ilişkin tespitin yapıldığı, tarihi takip eden ilk ödeme döneminin başından itibaren kesilir.

(4) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri ile ikinci fıkranın (a), (c), (d), (e), (f), (g) ve 7 nci maddenin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan durumların tespiti Genel Müdürlük tarafından sistem aracılığıyla; bu maddenin ikinci fıkrasının (b), (ç), (ğ) ve (h) bentlerinde sayılan durumların tespiti Vakıflar tarafından sistem aracılığıyla yapılır.

(5) Aylığı kesilenlerin yeniden aylık talebinde bulunmaları halinde başvurular yeni başvuru olarak değerlendirilir. Özürlü sağlık kurulu raporu geçerlilik süresi “süreklili” olanların kesilme tarihinden itibaren beş yıl içerisinde aylık talebinde bulunmaları halinde rapor istenilmez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Özürlülüğün Belirlenmesi ve Özur Oranlarındaki Değişiklikler

Özürlülüğün belirlenmesi

MADDE 12 – (1) 2022 sayılı Kanun Kapsamında Aylık Alan Özürlülere Sağlık Kurulu Raporu Vermeye Yetkili Hastanelerin Belirlenmesi ile Sağlık Raporlarının Alınmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre belirlenir.

(2) 2022 sayılı Kanunun uygulanmasında;

a) Özur durumuna göre toplam özur oranı % 40 ile % 69 arasında olanlar “özürlü”,

b) Özur durumuna göre toplam özur oranı % 70 ve üzeri oranda olanlar ise “başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek derecede özürlü” olarak kabul edilir.

Özür oranlarındaki değişiklikler

MADDE 13 – (1) Yaşlılık aylığı bağlananlardan %70 ve üzeri oranda özürlü olduklarını özürlü sağlık kurulu raporu ile kanıtlayanların aylıkları başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek derecede özürlü aylığına dönüştürülür. Ancak %40 ile %69 arası oranda özürlü sağlık kurulu raporuna sahip 65 yaşını doldurmuş vatandaşlara sadece yaşlılık aylığı bağlanır.

(2) 65 yaşın doldurulmasından önce özürlü aylığı bağlanmış olanların aylıkları aynı şekilde ödenmeye devam olunur.

(3) Toplam özür oranı, özürlü aylığı tutarında artış yapılmasını gerektirecek şekilde artanların aylıkları, özürlü sağlık kurulu raporunun Vakıf kayıtlarına geçtiği tarihi takip eden dönem başından itibaren artırılır.

(4) Toplam özür oranı, 2022 sayılı Kanuna göre aylık bağlanması gereken oranın altına düşenlerin aylıkları özürlü sağlık kurulu raporunun düzenlenme tarihini takip eden dönem başından itibaren kesilir. Raporun, Sağlık Bakanlığı veri tabanından temin edilemediği durumlarda, rapor tarihinden itibaren üç ay içinde yeni raporunu Vakfa teslim etmeyenlerin aldıkları yersiz ödemeler için ödeme tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte Bakanlık tarafından borç tahakkuk ettirilir ve takibi sağlanır.

(5) Toplam özür oranı, aylık türünü değiştirecek şekilde azalanların aylıkları, özürlü sağlık kurulu raporunun düzenlenme tarihini takip eden dönem başından itibaren azaltılır. Raporun, Sağlık Bakanlığı veri tabanından temin edilemediği durumlarda, rapor tarihinden itibaren üç ay içinde yeni raporunu Vakfa teslim etmeyenlerin aldıkları yersiz ödemeler daha sonra ödenecek aylıklardan 1/4 oranında mahsuben tahsil edilir. Borçların mahsup yoluyla tahsil imkânının kalmaması halinde Bakanlık tarafından takibi sağlanır.

ALTINCI BÖLÜM**Bildirim Yükümlülüğü, Fazla veya Yersiz Ödenmiş Aylıkların Geri Alınması ve İdari Yaptırımlar****Bildirim yükümlülüğü**

MADDE 14 – (1) Aylık almakta olanlar veya aylık sahiplerinin eş, anne, baba, vasi, kayyum, veli veya vekilleri, aylıkların kesilmesini gerektiren durumları üç ay içinde Vakfa bildirmekle yükümlüdürler.

(2) Bu yükümlülüğe uymayarak yersiz aylık tahsilinde bulunanlara ödenmiş olan aylıklar için ödeme tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte Bakanlık tarafından borç tahakkuk ettirilerek, takip ve tahsili sağlanır. Süresi içinde bildirim yükümlülüğüne uyulmuş olmakla veya aylık hakkından feragat talebinde bulunulmakla birlikte, süresinde aylık kesme işlemi yapılmayarak aylıkların ödenmeye devam olunması durumunda geri tahsil olunacak aylık tutarları için kanuni faiz veya Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) aylık değişim oranlarına göre ayrıca bir fark alınmaz.

Fazla veya yersiz ödenmiş aylıkların geri alınması

MADDE 15 – (1) 11 inci maddenin üçüncü fıkrasına göre aylığının kesilmesi gereken ödeme dönemi başından itibaren her ne suretle olursa olsun, istihkaklarından fazla veya yersiz ödenen aylıklar ile 14 üncü maddeye göre tahakkuk ettirilmiş faiz, borcun tahsilinden önce aynı kişiye tekrar aylık bağlanmış olması durumunda aylıklarından mahsup edilir. 13 üncü maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen hallerde, anılan hükümlere göre işlem yapılır.

(2) Borçların mahsup yoluyla tahsil imkânının kalmaması halinde Bakanlık tarafından takip ve tahsili sağlanır.

İdari yaptırımlar

MADDE 16 – (1) Aylığa hak kazanmak üzere düzenlenen belgelerin gerçeğe uymadığı tespit edildiği takdirde ödenmiş olan aylıklar için ödeme tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için Türkiye İstatistik Kurumunca her ay için belirlenen Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarıyla birlikte Bakanlık tarafından borç tahakkuk ettirilerek takip ve tahsili sağlanır.

(2) Hak sahibinden tahsili imkânının kalmadığı durumlarda, Bakanlık tarafından tahakkuk edilen borç, aylığın ödenmesinde kasıt, kusur veya ihmali olduğu tespit edilenlerden müteselsilen tahsil edilir.

(3) Gerçeğe uygun olmayan belgeleri düzenleyen ve kullananlar hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılması için Bakanlık tarafından Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur. Bu belgeleri düzenleyenlerin kamu görevlisi olması durumunda, haklarında ayrıca idari soruşturma açılır.

YEDİNCİ BÖLÜM**Çeşitli ve Son Hükümler****Muhtaçlık ve bakım ilişkisinin kontrolü**

MADDE 17 – (1) Bakanlık, ilgililerin gelir, yaşam düzeyi ve varlıkları, bakım ilişkisinin gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği hakkında, belirleyeceği yöntemlerle inceleme yapmaya veya kamu kurum ve kuruluşları aracılığı ile yaptırmaya, resmi ve özel idari müessese ve ortaklarından ve şahıslardan bilgi ve belge istemeye yetkilidir.

(2) İnceleme neticesinde muhtaç olmadıkları anlaşılanlara aylık bağlanmaz ve varsa bağlanmış aylık ödemesi durdurulur. Bunların muhtaçlık durumu yeniden incelenmek üzere Genel Müdürlük tarafından ilgili Vakfa bildirilir. Mütevelli Heyetlerince yeniden yapılan inceleme sonucunda yine muhtaç olduğu tespit edilen ve Genel Müdürlük tarafından da bu tespit işlemi uygun görülenlerin aylıkları bağlanır.

(3) Aylık bağlama işleminden sonra yapılacak incelemeler sonucunda, aylık bağlama kararını etkileyecek durumların tespit edilmesi halinde, tespit edilen eksikliklerin giderilmesi için durum aylık bağlanana ve ilgili Vakfa

tebliğ edilir. Eksikliklerin giderilmemesi halinde, 15 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, tebligat tarihinden itibaren üç aylık sürenin sona erdiği tarihin içinde bulunduğu ödeme döneminin sonunda aylık kesme veya düzeltme işlemi yapılır ve fazla ödenen tutarlar geri alınır.

(4) Bakanlık Denetim Hizmetleri Başkanlığı tarafından her yıl, 2022 sayılı Kanun kapsamında yapılan ödemelere ilişkin olarak, ödeme türü, hak sahiplerinin ağırlıklı olduğu ikamet bölgeleri, sistemin sağladığı güvenlik dereceleri ve benzeri ölçütler üzerinden yapacağı risk değerlendirme sonuçlarına göre ve örneklem metoduyla belirlediği hak sahiplerinin durumunu inceler ve sonuçlarını, uygulamaya yönelik önerileri ile birlikte Bakanlığa raporlar. Genel Müdürlük bu raporda yer verilen ve uygulamada tespit ettiği diğer yaygın uygulama hatalarını her yıl Vakfa yazılı olarak bildirir.

Aylıkların haczedilemeyeceği

MADDE 18 – (1) Nafakaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydıyla, 2022 sayılı Kanun uyarınca bağlanan aylıklar kişinin rızası olsa bile haczedilemez, başkasına devir ve temlik edilemez.

Düzenleyici işlemler

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte muhtaçlık kararının alınması ve aylıkların bağlanmasına ilişkin tüm iş ve işlemler Vakıflar tarafından yerine getirilir.

(2) Bakanlık çıkardığı alt düzeyde düzenlemelerin bir örneğini on gün içinde Maliye Bakanlığına gönderir.

Vergi muafiyeti

MADDE 20 – (1) Aylıkların bağlanmasında ve ödenmesinde kullanılan bütün belgeler, her türlü vergi ve resim ödemelerinden muafittir.

Aylık farkı ödemeleri

MADDE 21 – (1) 2 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında yapılacak olan tüm iş ve işlemler ilgili Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yerine getirilir.

(2) Aylık farkı almaya hak kazanacak şekilde özürü olduğunu belgeleyen ve sosyal güvenlik kurumlarından yetim olarak aylık veya gelir almakta olan çocuklardan, aldıkları aylık ya da gelir toplamı tutarları özürsüzlük derecelerine göre bu Yönetmelik kapsamında ödenebilecek olan aylık tutarından düşük olanlara, bu Yönetmelikle belirlenen diğer şartlar aranmaksızın aradaki fark ilgili sosyal güvenlik kurumu tarafından ödenir. Birden fazla sosyal güvenlik kurumundan ya da birden fazla dosya üzerinden aylık veya gelir alanlar için aradaki fark yalnızca tercih edecekleri bir sosyal güvenlik kurumu tarafından ya da tercih edecekleri tek bir dosya üzerinden ödenir. Bu kapsamda aylık farkı başlangıç tarihi Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurularının kayda geçtiği tarihi izleyen aybaşısıdır.

(3) İlgili sosyal güvenlik kurumu tarafından fark olarak ödenen tutarlar Hazine'den tahsil edilir. Ödemenin yapılabilmesi için ilgililerce, yetkili hastanelerden alınacak özürü sağlık kurulu raporu ile birlikte, yetim olarak aylık veya gelir alınan sosyal güvenlik kurumuna bizzat veya kanuni temsilcilerince başvuruda bulunulması gerekir.

(4) Sosyal güvenlik kurumlarından 2 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında ödenmekte olan yetim aylığı veya gelirinin kesilmesi durumunda alınan aylık farkları da kesilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 22 – (1) 6/11/2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşları ile Özürü ve Muhtaç Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Muhtaçlık hesaplaması

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 7 nci maddenin yedinci fıkrasında belirtilen Puanlama Formülü uygulamaya geçinceye kadar muhtaçlık; gelir, servet ve harcamalar esas alınarak aşağıdaki şekilde belirlenir.

a) Hanenin gelir durumu;

1) Tespit/beyan edilen aylık net maaş, ücret, nafaka, yevmiye ve diğer gelirlerin yıllık tutarının aylık ortalaması,

2) Hanenin; mülkiyeti hane bireylerinden birine ait olan ikamet ettiği konutu ile mülkiyeti başka birine ait olmakla birlikte kira ödemediği konutu için konutun (takdir edilen/beyan edilen) rayiç bedelinin 240'ta biri,

3) Hanenin ikamet ettiği konut haricinde diğer konutları için (takdir edilen/beyan edilen) rayiç bedelinin 240'ta biri ve (takdir edilen/beyan edilen) kira getirisinin toplamı,

4) İkamet edilen konut haricindeki konut için kira geliri elde edilmiyorsa veya kira geliri beyan edilmiyorsa konutun rayiç bedelinin 120'de biri,

5) Dükkânlar için rayiç bedelin 240'ta biri ve (takdir edilen/beyan edilen) kira getirisinin toplamı,

6) Dükkân için kira geliri elde edilmiyorsa veya kira geliri beyan edilmiyorsa dükkânın rayiç bedelinin 120'de biri,

7) Hanenin arazi, tarla ve benzeri için rayiç bedelin 240'ta biri ve (takdir edilen/beyan edilen) aylık (zirai/ticari/kira ve benzerleri) getirisinin toplamı,

8) Hanenin binek aracı için aracın kasko/rayiç bedelinin 120'de biri,

9) Hanenin ticari/ zirai amaçlı aracı için aracın kasko bedelinin 120'de biri, kasko bedelinin belirlenememesi halinde ise rayiç bedelinin 120'de biri ile bu araçların (takdir/beyan edilen) aylık (zirai/ticari/kira ve benzerleri) getirisinin toplamı,

10) Hanenin büyük ve küçükbaş hayvanları için il/ ilçe gıda tarım ve hayvancılık müdürlüklerinden temin edilen yıllık getiri miktarının aylık tutarı,

- 11) Hanenin tespit/beyan edilen banka mevduatları için aylık faiz getirisinin iki katı tutar,
12) 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun Ek 7 nci maddesi gereğince yapılan evde bakım ödemeleri ve 2022 sayılı Kanun gereğince bağlanan aylıklar hariç olmak üzere sürekli ve düzenli olarak alınan şartlı eğitim yardımı, şartlı sağlık yardımı, eşi vefat etmiş kadınlara yönelik yardım, burs, harçlık gibi nakdi sosyal yardımların aylık ortalaması,
13) Aynı hanede ikamet etmemesine rağmen nafaka yükümlüleri tarafından sağlanan destek tutarı,
14) Tarımsal destek geliri tutarı,
15) Uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışanların gelirleri,
16) Diğer gelirlerin toplamının aylık ortalaması,
dahil edilerek yapılan hesaplama ile belirlenir.
b) Birinci fıkranın (a) bendinin alt bentlerinde yer alan taşınır ve taşınmazların tespit edilen rayiç bedellerine ilişkin değerlendirmeyi Mütevelli Heyeti yapar.
c) Hanenin harcama durumu; gıda, giyim, kira, ısınma, eğitim, sağlık, ulaşım, eğlence ve benzerlerine yapılan yıllık ödemelerin aylık ortalaması dâhil edilerek yapılan hesaplama ile belirlenir.
ç) Harcamalar, hanenin gelir seviyesinin bir göstergesi olarak dikkate alınacak olup birinci fıkranın (a) bendine göre hesaplanacak gelir tutarından hiçbir şekilde çıkarılamaz.
d) Hanenin tespit/beyan edilen harcamalarının birinci fıkranın (a) bendine göre tespit edilen gelir tutarından fazla olması durumunda harcama ve gelir arasındaki fark gelire eklenir.
e) Birinci fıkranın (a) bendine göre tespit edilen gelir tutarının beyan/tespit edilen harcama düzeyinin üzerinde olması durumunda harcamalar gelire eklenmez.

İşlemleri devam eden dosyalar

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) İl veya ilçe idare kurulları tarafından ya da Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaçlık kararı alınmış olmakla birlikte aylık bağlama işlemleri henüz tamamlanmamış olanlar hakkında alınmış muhtaçlık kararlarının geçerli olarak kabul edilmesinde ve aylıklarının bağlanmasında geçici 1 inci maddeye göre tekrar muhtaçlık tespiti yapılması gerekmez ve bu durumda olanların aylık bağlama işlemleri, 22 nci madde ile yürürlükten kaldırılan Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Bakanlık ve Vakıflar tarafından sonuçlandırılır.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanan bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı yürütür.

[Yönetmeliğin eki için tıklayınız](#)